

Subsidiereglement voor de toekenning van subsidies aan organisatoren van kinderopvang voor infrastructuur

Inleiding

De Vlaamse Regering investeert in kwalitatieve, flexibele en betaalbare kinderopvang waarbij het creëren van extra plaatsen een absolute prioriteit is.

Op basis van de nood aan kinderopvang in de gemeente Merchtem zijn er op 28 mei 2025 16 extra gesubsidieerde plaatsen toegekend aan Merchtem. Hier aan gekoppeld ontving Merchtem in december 2025 extra financiële middelen om te verdelen onder organisatoren kinderopvang die nieuwe plaatsen willen creëren binnen de gemeente Merchtem.

Juridisch kader

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van een subsidie aan gemeenten voor de financiële ondersteuning van organisatoren van kinderopvang van 25 oktober 2025;

Gelet op het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters;

Gelet op het vergunningsbesluit van 22 november 2013,

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering houdende de subsidies en de eraan gekoppelde voorwaarden voor de realisatie van specifieke dienstverlening voor gezinsopvang en groepsopvang van baby's en peuters (citeeropschrift: subsidiebesluit van 22 november 2013);

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering houdende de procedures voor de aanvraag en toekenning van de vergunning en de subsidies voor gezinsopvang en groepsopvang van baby's en peuters (citeeropschrift: procedurebesluit van 9 mei 2014);

Gelet op het decreet lokaal bestuur van 22 december 2017;

Gelet op het masterplan (2025-2029) van de Vlaamse Regering voor de toekomst van kinderopvang;

Gelet op artikel 4 van het Bestemmingsbesluit van 31 mei 2024;

Gelet artikel 12 van het Bestemmingsdecreet;

Gelet op DAEB (diensten van algemeen economisch belang);

Definities

- VIPA: het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden, opgericht bij artikel 3 van het decreet van 2 juni 2006 tot omvorming van het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden tot een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid, en tot wijziging van het decreet van 23 februari 1994 inzake de infrastructuur voor persoonsgebonden aangelegenheden;
- VIPA steun: investeringssubsidie als vermeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 4 maart 2011 tot vaststelling van de investeringssubsidie en de bouwtechnische en bouw fysische normen voor de sector van de kinderopvang;
- Opgroeien Regie: Het agentschap, opgericht bij decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie;
- Kinderopvanglocatie: een vestigingsplaats waar kinderopvang georganiseerd wordt;
- Groepsopvang: kinderopvang met een vergunning voor 9 of meer kindplaatsen
- Subsidiebelofte: Opgroeien kent subsidiebeloftes toe aan een organisator om nieuwe plaatsen te kunnen realiseren op een bepaald moment. Als de plaatsen worden vergund vraagt de organisator de omzetting van de subsidiebelofte naar een subsidietoekenning aan;
- Vergunde plaats: plaats waarvoor de organisator een vergunning heeft;
- Subsidieerbare plaats: plaats waarvoor de organisator een beslissing tot toekenning van de subsidies heeft;
- Gesubsidieerde plaats: plaats waarvoor Opgroeien de subsidie effectief betaalt;
- Basissubsidie – vrije prijs (T1): is de subsidie voor kinderopvang waar gezinnen een vrije prijs betalen. Organisatoren moeten aan bepaalde voorwaarden voldoen;
- Subsidie inkomenstarief (T2): is de subsidie voor kinderopvang waar de gezinnen een prijs betalen op basis van het inkomen en kinderen van bepaalde gezinnen voorrang krijgen. Organisatoren moeten aan de voorwaarden van de basissubsidie voldoen en bijkomende voorwaarden;
- Organisator kinderopvang: de natuurlijke persoon of de rechtspersoon die kinderopvang organiseert;

- Meerjarenprogrammatie: een initiatief van de Vlaamse Regering om het tekort aan kinderopvangplaatsen, specifiek met een inkomenstarief, aan te pakken lopende van 2025 tot 2029.
- Nieuwe plaatsen: Capaciteitsuitbreiding die nog niet vergund is door het agentschap Opgroeien op het moment van de subsidietoezegging. Omschakeling van gezinsopvang naar groepsopvang wordt niet als capaciteitsuitbreiding beschouwd.

Doelstelling

Het doel van dit subsidiereglement is om de extra middelen die lokaal bestuur Merchtem heeft ontvangen op een objectieve wijze te verdelen onder organisatoren kinderopvang die hiervoor in aanmerking komen volgens de voorwaarden in dit reglement.

Met de verdeling van deze middelen wordt het aanbieden van nieuwe plaatsen voor kinderopvang gestimuleerd en kan het tekort aan plaatsen kinderopvang weggewerkt worden.

Bovendien kunnen, op basis van de bepalingen in dit reglement, aanvragers die niet langer voldoen aan de voorwaarden van dit reglement of de subsidie ten onrechte hebben aangevraagd/ontvangen gesanctioneerd worden.

Doelgroep

Organisatoren kinderopvang die voldoen aan de vereisten van het besluit van de Vlaamse regering en zelf de investeringen uitvoeren/financieren binnen het grondgebied van gemeente Merchtem.

Basisartikel (BVR, artikel 4, 1°):

De financiële ondersteuning, waarop dit reglement betrekking heeft, is alleen voor organisatoren van kinderopvang die voldoen aan al de volgende vereisten:

- a) voor de kinderopvanglocaties die in aanmerking komen voor een vergunning voor groepsopvang conform de regels, vermeld in of ter uitvoering van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters;
- b) voor de kinderopvanglocaties die in aanmerking komen voor een basissubsidie (T1) of voor een subsidie voor inkomenstarief (T2) als vermeld in artikel 7 of 8 van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters;
- c) voor de kinderopvanglocaties die beschikken over een subsidiebelofte om nieuwe plaatsen met een basissubsidie of met een subsidie voor inkomenstarief te realiseren of een subsidiebeslissing voor nieuwe plaatsen met een basissubsidie of met een subsidie

voor inkomenstarief in het kader van de toepassing van het Subsidiebesluit van 22 november 2013 voor de plaatsen waarvoor de financiële ondersteuning wordt gevraagd;

d) aanvaarden dat Zorginspectie, vermeld in artikel 4, §2, derde lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 mei 2023 over het Departement Zorg, controle kan uitoefenen op de aanwending van de financiële ondersteuning door de organisator van kinderopvang en dat Zorginspectie daarbij toegang krijgt tot alle relevante documenten en ter plaatse of vanop afstand controle kan uitoefenen op financiële stukken.

Organisatoren die gezinsopvang aanbieden kunnen geen aanspraak maken op een subsidie via dit reglement.

Voorwaarden en subsidiebedrag

Lokaal bestuur Merchtem ontving 213.333,33 euro om aan te wenden als subsidie voor de financiële ondersteuning van organisatoren kinderopvang.

Indien deze middelen volledig verdeeld zijn onder organisatoren kinderopvang kan er geen aanspraak meer worden gemaakt op subsidies door nieuwe organisatoren.

Van zodra er financiële middelen teruggevorderd zijn zoals bepaald in het onderdeel evaluatie en controle van dit subsidiereglement kan een organisator van nieuwe plaatsen kinderopvang opnieuw een aanvraag tot financiële middelen indienen bij het lokaal bestuur.

De financiële ondersteuning kan enkel geïnvesteerd worden in infrastructuur om nieuwe plaatsen te realiseren.

De ondersteuning per kinderopvanglocatie bedraagt maximaal 15% van de reële bouwkosten indien de organisator van kinderopvang voor deze kinderopvanglocatie VIPA steun geniet.

De financiële ondersteuning voor de begunstigden kan per kinderopvanglocatie maximaal 60% van de reële bouwkosten bedragen indien de organisator van kinderopvang voor deze kinderopvanglocatie geen VIPA steun geniet.

Definitie van de reële bouwkost volgens BVR:

a) in geval van werken:

de finale kosten die gerelateerd zijn aan de volgende onkostenposten:

1. ruwbouw;
2. technische uitrusting;
3. afwerking;
4. uitrusting en meubilering;
5. studie- en algemene kosten;
6. omgevingswerken;

7. de btw die gerelateerd is aan de onkostenposten, vermeld in 1) tot en met 6) wordt niet gesubsidieerd.

b) in geval van aankoop:

1. de finale aankoopprijs;
2. de notariskosten;
3. de registratiebelasting of registratierechten;
4. de btw die aan de aankoop is verbonden wordt niet gesubsidieerd.

De bestemmingsduur voor onroerende goederen is bepaald op 25 jaar en voor roerende goederen op 10 jaar.

Bijkomende voorwaarden

Lokaal bestuur Merchtem legt twee bijkomende voorwaarden op:

1. De organisator kinderopvang rekent geen of een verlaagde waarborg van maximaal 50 euro aan kwetsbare gezinnen: gezinnen met recht op verhoogde tegemoetkoming, gezinnen in budgetbeheer van het OCMW, gezinnen in collectieve schuldenregeling. Het is de verantwoordelijkheid van de gezinnen om aan te tonen dat ze tot deze categorie behoren.
2. De organisator kinderopvang verwerkt alle aanvragen enkel via het lokaal loket kinderopvang.

Procedure en beslissing

Een organisator kinderopvang doet zijn aanvraag tot financiële ondersteuning volgens de voorwaarden van dit subsidiereglement via mail aan huis van het kind Merchtem (huisvanhetkind@merchtem.be).

De organisator bezorgt een uitgebreid verslag met relevante bijlagen (offertes, aktes, aankoopfacturen,....) waarin hij aantoont te voldoen aan de voorwaarden zoals bepaald in het subsidiereglement.

Bij onvoldoende informatie of onduidelijkheden kunnen er bijkomende vragen gesteld worden door de huis van het kind.

De aanvraag wordt binnen de 14 kalenderdagen geagendeerd op het schepencollege en wel of niet ontvankelijk verklaard. Het schepencollege beslist over de eventuele toekenning van de subsidie.

In het geval van een (ver)bouw(ing) kan een eerste schijf van 50% van de totale subsidie (met een maximum van 15 of 60% van de totale kostprijs) uitbetaald worden op het opgegeven rekeningnummer van de aanvrager.

De laatste schijf zal na het afronden van de werken en op voorleggen van de effectieve facturen uitbetaald worden.

Indien het bedrag van de ramingen hoger ligt, zal er naar de effectieve uitgegeven bedragen gekeken worden. Indien de betaalde bedragen hoger liggen dan 60% van de effectieve kosten, zal het te veel betaalde bedrag teruggevorderd worden.

Evaluatie en controle

De subsidiemiddelen zijn van onbepaalde duur.

Lokaal bestuur Merchtem is verantwoordelijk voor de evaluatie, controle en eventuele terugvordering van de toegekende middelen via dit subsidiereglement.

Het betreft een langdurige bestemming. Dit betekent dat er bij huur van een pand 25 jaar gegarandeerd moet worden via een notarisakte waarin verklaard wordt dat de huur tegenstelbaar is aan derden.

Bestemmingsduur:

- onroerende goederen 25 jaar
- roerende goederen 10 jaar

Het lokaal bestuur Merchtem heeft het recht om ter plaatse de aanwending van de verleende subsidie en het naleven van de bepalingen van dit reglement en het BVR te controleren.

Het lokaal bestuur Merchtem kan tevens informatie opvragen omtrent de naleving van de bepalingen van dit reglement en BVR. De organisator levert deze informatie op eenvoudig verzoek van het lokaal bestuur.

De organisator kinderopvang brengt lokaal bestuur Merchtem op de hoogte bij belangrijke wijzigingen aan de kinderopvanglocatie en het meubilair (waarvoor subsidie is verleend).

Elke wijziging van bestemming, exploitant of eigenaar van het gebouw wordt op voorhand aangevraagd aan het lokaal bestuur Merchtem.

Een overdracht van eigendom of een zakelijk recht zal enkel aanvaard worden als de kinderopvangcapaciteit mee verhuist naar een andere locatie binnen gemeente Merchtem en als de oorspronkelijke bestemming behouden blijft. Elke andere wijziging wordt beschouwd als een ongeoorloofde bestemmingswijziging.

Opgroeien regie brengt het lokaal bestuur op de hoogte als de vergunning van een kinderopvanglocatie op het grondgebied stopt. Lokaal bestuur Merchtem zal dan

nagaan of deze locatie subsidie heeft ontvangen en indien noodzakelijk deze middelen terugvorderen.

De subsidie moet steeds gebruikt worden voor het doel waarvoor ze is toegekend en het gebruik ervan dient gerechtvaardigd. Zo niet dient de subsidie geheel of gedeeltelijk terugbetaald te worden.

In geval van fraude of valse verklaringen in hoofde van de aanvrager, kan het lokaal bestuur beslissen om de toekenning van de subsidie te schorsen en in de toekomst geen subsidies meer toe te staan aan de aanvrager en het verleende subsidiebedrag terug te vorderen.

Indien de bepalingen van dit reglement niet nageleefd worden, of indien de aanvrager niet tegemoet komt aan de voorwaarden in dit reglement, kan het lokaal bestuur, behalve in geval van overmacht aan te tonen door de aanvrager, overgaan tot de gehele of gedeeltelijke terugvordering van de toegekende subsidie.

Sancties:

De subsidie wordt teruggevorderd als de organisator:

- de voorwaarden uit het besluit van de Vlaamse Regering niet nageleefd worden;
- de bestemmingsduur van 25 jaar voor onroerende goederen en 10 jaar voor roerende goederen niet gerespecteerd wordt;
- de voorwaarden van dit subsidiereglement niet naleeft of niet nageleefd heeft;
- de subsidies aanwendt/aanwendde voor een ander doel dan waarvoor zij toegekend waren;
- in staat van faillissement verkeert of failliet wordt verklaard, dan wel blijkt geeft van een nakend faillissement;
- zijn activiteiten stopzet of ophoudt te bestaan;
- de wetgeving niet naleeft of een inbreuk pleegt tegen de openbare orde of die een negatieve weerslag heeft op de uitvoering;
- valse verklaringen heeft afgelegd met het oog op het genieten van de subsidie;
- de in de aanvraag omschreven investeringen niet realiseert en de motiveringen van de organisator niet worden aanvaard;
- de controle door het bestuur verhindert;
- als het lokaal bestuur overcompensatie vaststelt (DAEB wetgeving).

De terugvordering verloopt volgens onderstaande regels:

- Stopzetting jaar 1 tot jaar 5: 80% van de totaal betaalde subsidie;
- Stopzetting jaar 5 tot jaar 10: 60% van de totaal betaalde subsidie;
- Stopzetting jaar 10 tot jaar 15: 40% van de totaal betaalde subsidie;
- Stopzetting jaar 15 tot jaar 25: 10% van de totaal betaalde subsidie.

Ook het niet volgen van de bijkomende voorwaarden kan gecontroleerd en gesanctioneerd worden:

Bij vaststelling van een inbreuk tegen de bijkomende voorwaarden, gaat het lokaal bestuur hierover tot 2x toe in gesprek met de organisator kinderopvang.

Bij een derde inbreuk zal de organisator aangetekend in gebreke worden gesteld en uitgenodigd worden op het college van burgemeester en schepenen. Het college van burgemeester en schepenen kan na dit gesprek overgaan tot het toekennen van een sanctie, zijnde een terugvordering van 5% van het toegekende subsidiebedrag.

Lokaal bestuur Merchtem blijft tot 25 jaar na toekenning bevoegd voor de terugvordering.

Geldigheid reglement

Dit subsidiereglement is goedgekeurd door de gemeenteraad van 23 februari 2026 is geldig van 1 maart 2026 tot en met 31 december 2031.